

$$F = G \frac{m_1 m_2}{d^2}$$

Fyzikální veličiny a jednotky

Soustava jednotek SI, odvozené jednotky,
násobky, skalární a vektorové fyzikální
veličiny, měření

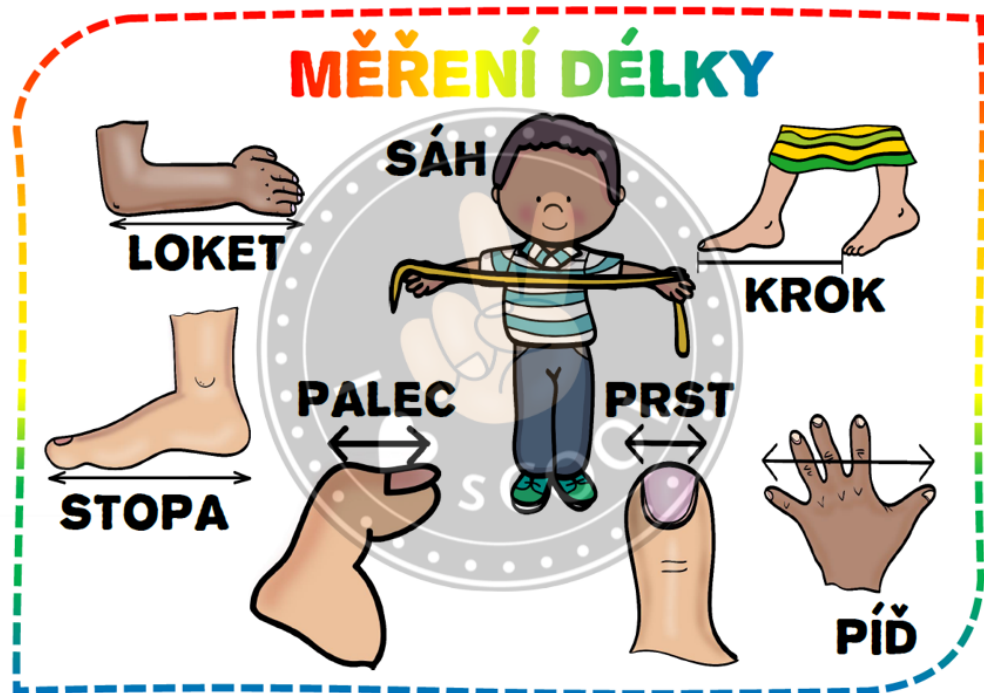
$$\frac{df}{dt} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(t+h) - f(t)}{h}$$

Z přírodovědy známe následující veličiny:

Fyzikální veličina	Označení	Jednotka
délka	l, d, s	metr (m)
hmotnost	m	kilogram (kg)
čas	t	sekunda (s)
objem	V	metr krychlový (m ³)
teplota	t	stupeň celsia (°C)
hustota	ρ	kilogram na metr krychlový (kg/m ³)
síla	F	newton (N)

„Zvláštní“ zastaralé jednotky

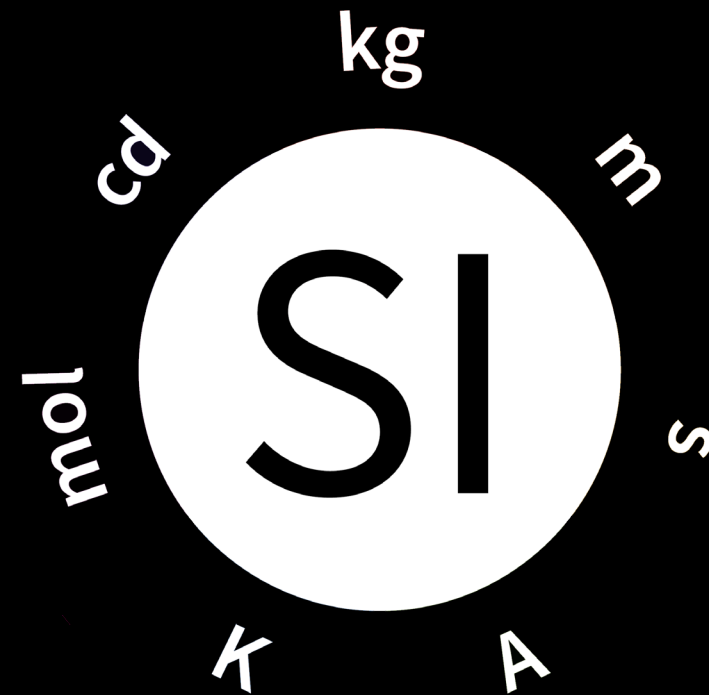
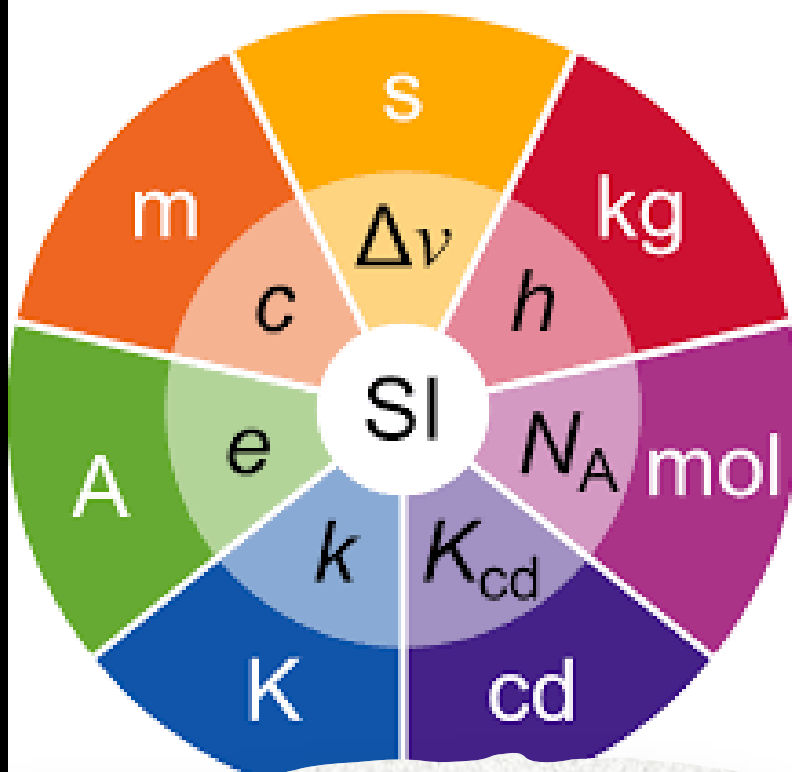
- Loket, palec, stopa, sáh, píd'

Základní jednotky SI

Značka	Jednotka	Fyzikální veličina
s	sekunda	čas
m	metr	délka
kg	kilogram	hmotnost
A	ampér	elektrický proud
K	kelvin	termodynamická teplota
mol	mol	látkové množství
cd	kandela	svítivost

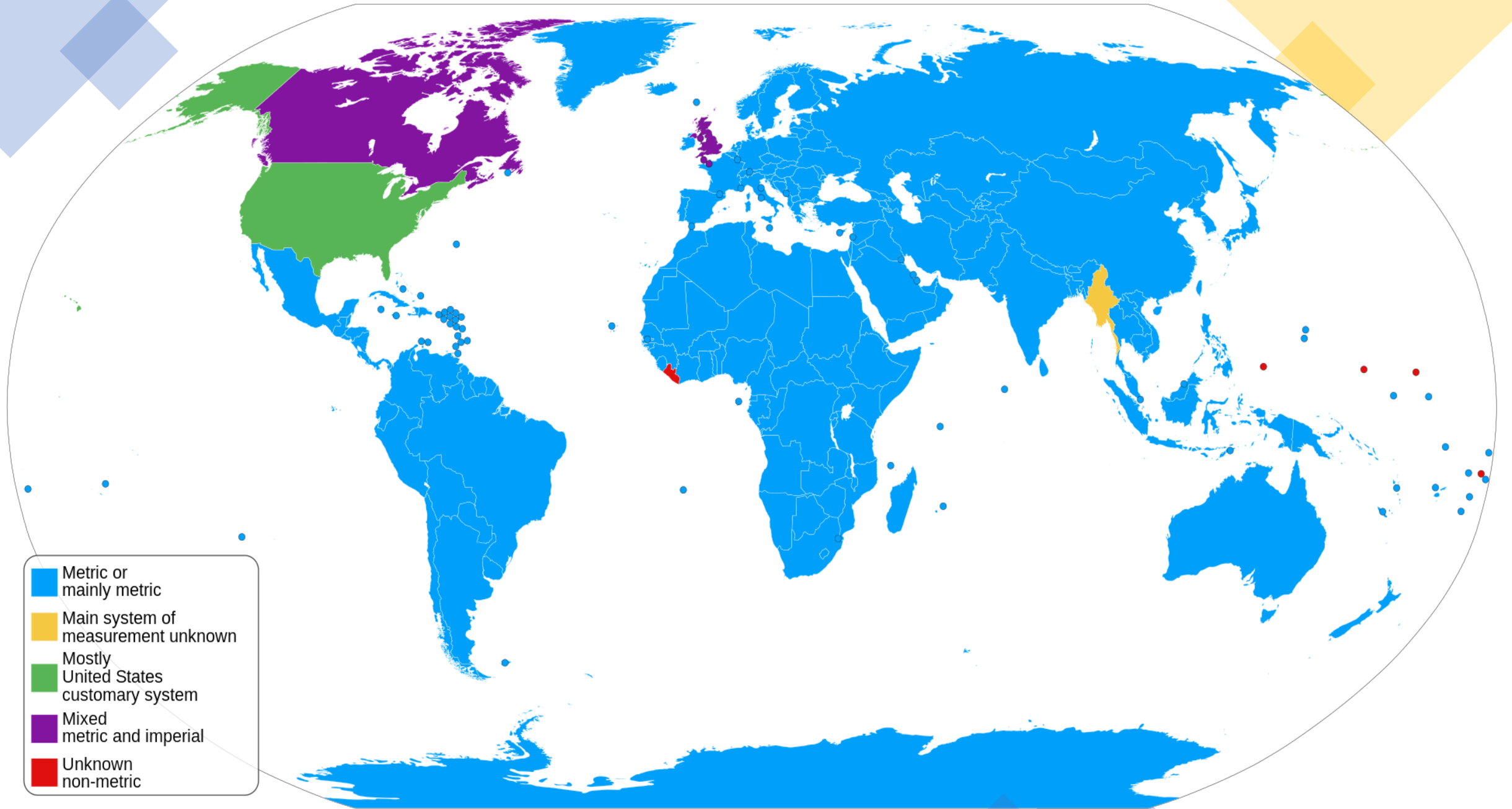

Mezinárodní soustava SI

- Systéme International;
- Moderní forma mezinárodního metrického systému (7 základních a 22 odvozených jednotek).

Proč je důležitý metrický systém

- <https://www.youtube.com/watch?v=7bUVjJWA6Vw>

- Metric or mainly metric
- Main system of measurement unknown
- Mostly United States customary system
- Mixed metric and imperial
- Unknown non-metric

Fyzikální veličina

- Vlastnost hmotného objektu;
- Můžeme měřit a porovnat ji se standardem;
- Je učena číselnou hodnotou a jednotkou.

Hmotnost je rovna pět kilogramů je zapsána takto:

$$m = 5 \text{ kg}$$

kde

m je symbol pro fyzikální veličinu hmotnost

$\{m\} = 5$ je číselná hodnota hmotnosti tělesa

$[m] = \text{kg}$ je jednotka hmotnosti – kilogram

Odvozené jednotky

- Nejsou v soustavě SI;
- Odvodíme pomocí definičního vztahu ze základních jednotek.

$$v = \frac{s}{t} \Rightarrow [v] = \left[\frac{s}{t} \right] = m \cdot s^{-1}$$

... název složený ze základních jednotek

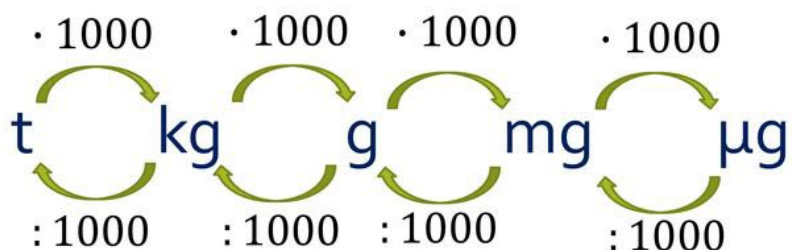
$$p = \frac{F}{S} \Rightarrow [p] = \left[\frac{F}{S} \right] = N \cdot m^{-2} = Pa$$

... speciální název

Násobky jednotek

Jednotky hmotnosti

předpony		mocnina
název	značka	
tera	T	10^{12}
giga	G	10^9
mega	M	10^6
kilo	k	10^3
mili	m	10^{-3}
mikro	µ	10^{-6}
nano	n	10^{-9}
piko	p	10^{-12}

Skalární a vektorové veličiny

- **Skalární veličiny** určeny pouze číselnou hodnotou a měřicí jednotkou. Například čas, délka, hustota, teplota, průměrná rychlost, práce, energie, elektrický proud;
- **Vektorové veličiny** určeny nejen velikostí a jednotkou, ale navíc směrem. Příkladem je rychlost, zrychlení, síla, moment síly, hybnost, magnetická indukce, intenzita elektrického a magnetického pole ...

